

94 . Iaz | Comuna: Obreja | Județ: Caraș-Severin | Punct: Traianu | Anul: 2013

Anul: 2013

Cod RAN: 53407.01

Perioade: Antichitate, Evul Mediu

Epoci: Epoca romană târzie, Epoca migrațiilor

Tipuri sit: tip neprecizat, structură de cult/religioasă

Categorii sit: Domestic, Apărare (construcții defensive)

Autori: Adrian Ardeț, Lucia-Carmen Ardeț, Lavinia Grumeza, Dimitrie Pavel Negrei

Instituții: Muzeul Județean de Etnografie și al Regimentului de Graniță, Caransebeș, Liceul "Traian Doda", Caransebeș, Muzeul Județean de Etnografie și al Regimentului de Graniță, Caransebeș, Muzeul Județean de Etnografie și al Regimentului de Graniță, Caransebeș

Raport

Obiectivele cercetării

Cercetările arheologice realizate la Tibiscum-Iaz în anul 2013 au continuat obiectivele inițiate în anul 2009, și anume dezvelirea clădirii VI (surprinsă din punct de vedere arheologic deja din anul 1997) și a drumului roman Decumanus Maximus. Aceste obiective fac parte dintr-un plan de cercetare mai vast, care presupune identificarea, documentarea și punerea în valoare a orașului roman Tibiscum, dezvoltat pe malul drept și stâng al Timișului.

Rezultate și interpretarea lor

Noua casetă trasată (C1/2013) a fost amplasată la 60 de cm est de vechea casetă din 2009, ambele fiind orientate nord-sud. În vederea efectuării lucrărilor propriu-zise de cercetare arheologică, din cauza vegetației abundente, a fost necesară defrișarea unei suprafețe de aproximativ 150 mp. Caseta a fost trasată perpendicular pe drumul roman și a avut dimensiunile de 16 x 4 m, pentru a se putea rezolva cât mai multe probleme legate de stratigrafia sitului.

S-a dezvelit partea de sud și est a unui edificiu (sector 1) și drumul roman (sector 2), la care acest edificiu era poziționat. Din punct de vedere stratigrafic se constată existența a 3 nivele de locuire ale fazei de piatră și amplasarea unei bordei pe ultimul nivel de călcare al clădirii. Cea mai veche secvență cronologică, pe care ne-am oprit cu săpăturile în acest an, a fost identificată la adâncimea de 1.30-1.40 m. Acest strat de nivelare era constituit din nisip și pietriș, prezente într-o formă compactă. Nivelul a fost identificat doar în unele zone ale casetei, prin sondaje.

Primul nivel de locuire a fost identificat la adâncimea de 0.90- 1.10 m și avea o grosime 15-30 cm. Acest strat de lut nivelator coincidea cu nivelul de călcare al zidului Z 15 (surprins în nordul casetei, caroul 1b), zid realizat din piatră de râu, prinsă cu mortar, dar distrus în partea de sud, de o groapă săpată probabil în antichitatea târzie. De asemenea, în această secvență cronologică are loc și defacerea unui cuptor (identificat în caroul 1a) și acoperirea acestuia cu un strat de pământ lutos pentru a se amenaja nivelul de locuire. Cuptorul, de formă ovală în plan (diametrul de aproximativ 0.80 x 1 m) a fost construit din piatră de râu (păstrată pe alocuri) și lut ars. Calota, prăbușită în interiorul cuptorului, a fost realizată din olane și tegulae.

Al doilea nivel de locuire, din interiorul clădirii VI, a fost surprins la adâncimea de 0.70-0.90 m, fiind vizibil în special în zona profilului nordic. Nivelul era format din pământ lutos cu pigmenți de chirpici, sporadic cărbune și se datează, pe baza materialului arheologic, pe parcursul secolului III- începutul secolului IV p. Chr. Peste acest nivel de călcare s-a documentat un strat consistent de dărâmătură (gros de 40 cm în unele locuri).

Ultimul nivel a fost surprins doar între zidurile Z 13 și Z 14, la adâncimea de 0.50-0.40 m. Podeaua din lut, din ultima fază de piatră a clădirii, a fost tăiată (ca și Z 14), pe centru de o groapă de stâlp. Aceasta avea diametrul maxim de 1.60 m și reprezenta probabil groapa de implementare a stâlpului central al unui bordei datat pe parcursul secolului IV- începutul secolului V p. Chr. Această amenajare târzie s-a folosit de podeaua deja existentă a clădirii (din nivelul III).

Din clădirea VI a fost astfel surprinsă extremitatea sudică, formată din ziduri de piatră de râu, legate cu pământ, zidul de interior (Z 13), având chiar un contrafort. Clădirea VI era amplasată la drumul roman, Decumanus Maximus, surprins prin caseta noastră. Acesta a fost secționat în caroul 8, pentru a se putea observa profilul. Stratigrafia este următoarea: 1.50-1 m, un strat consistent de pietriș; 1-0.65 m, un strat de pământ compact, cu pietriș și sporadic cu fragmente de tegulae, olane sau cărămizi; 0.65-0, un strat de dărâmătură format din numeroase pietre de râu, fragmente ceramice și materiale de construcții provenite de la edificiile din jur.

Din punct de vedere cronologic am reușit să surprindem momente importante din dezvoltarea orașului antic Tibiscum, în perioada romană târzie și post-romană. Edificiul VI, dezvelit parțial, își leagă existența și evoluția de rolul comercial al anticului Tibiscum. Fiind situat la una din arterele principale ale orașului și în imediata apropiere a unui atelier de topit bronzuri, clădirea VI avea probabil și o destinație comercială.

Materialul descoperit

Materialul ceramic a fost bogat, fiind reprezentat de vase romane târzii, dar și fragmente de vase de sticlă, cuie, mărgelile, aplici și fibule – extrem de importante în datarea nivelelor. Materialul rezultat în urma cercetării arheologice se află în depozitele MJERG Caransebeș.

Tehnici de cercetare

În săpătura realizată în anul acesta au fost utilizate mijloacele clasice de cercetare arheologică, combinate cu tehnica fișelor de context arheologic.

Obiectivele cercetării viitoare și propuneri de conservare, protejare și punere în valoare

Pentru anul 2014 ne propunem continuarea cercetării arheologice în cadrul zonei clădirii VI și a drumului roman, dar și realizarea unor lucrări de conservare primară, prin refacerea zidăriei și punerea în valoare a acestei construcții. Se dorește o acțiune conjugată la care să participe și autoritățile locale prin sprijinirea unui program de conservare și punere în valoare a acestei importante zone arheologice din România.

Informații suplimentare online

[Raportul 5209 din cronică.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
